FOTOPROSJEKT

"COLONY"

Tekst og foto: Carsten Egevang

● Alkekongen er den mest tallrike fuglearten på Grønland. Koloniene kan inneeholde 100 000-vis (noen steder millioner) av fugler. Tidspunktet hvor fuglene søker føde på havet er synkronisert, så størstedelen av fuglene forlater kolonien innenfor få timer. *Canon 10D, 100-400/4,5-5,6 på 130 mm, f/10, 1/1000 sek, 200 ISO.*

Min jobb som biolog med spesialitet på grønlandske sjøfugler har tatt meg til mange spennende steder, men få steder er så fascinerende som Thule-området langt nord på Grønland. Ser du bort fra den amerikanske militærbasen, bor det mindre enn 800 personer i et område på størrelse med halve Norge. En billett fra København til Qaanaaq, som er den største «byen» i området, koster mer enn 20 000 norske kroner. Det finnes ikke organisert turisme eller transport i området, og overnattingsmulighetene er ytterst få. Med andre ord er det svært vanskelig (faktisk nesten umulig) for menigmann å besøke Thules sjøfuglkolonier. Unntaket er stedene Siorapaluk og Savissivik (hver med ca. 50 innbyggere). Her hekker alkekongene tett opp til de bebodde områdene, og koloniene starter der husene slutter.

Til tross for den nordlige beliggenheten er Thule-området særdeles rikt på biologisk liv, og her finner du Grønlands største fuglekolonier. Nettopp fuglekoloniene har dannet rammen for mitt siste fotoprosjekt, hvor jeg ønsker å videreformidle et arktisk fenomen, som få mennesker er forunt å oppleve. Fotoserien "COLONY" viser Thule-områdets rike fugleliv. Antall fuglearter er beskjedent, men til gjengjeld forekommer de få artene i utrolige mengder.

SUPER-ORGANISME

Det er noe dypt fascinerende når dyr opptrer i flokk, når mange individer smelter sammen og opptrer som om den er en slags super-organisme. I naturen finnes mange eksempler på flokkdannelser hos dyr. Tenk bare på fiskestimene i verdenshavene, gnuenes vandringer i Øst-Afrika eller monarksommerfuglenes overvintring på en enkelt fjellskråning i Mexico.

Ofte forekommer slike masseforekomster i forbindelse med yngletiden, og det kan være mange fordeler ved å hekke i kolonier. Først og fremst fungerer de som en anti-predatorstrategi, hvor mange øyne raskt kan oppdage en predator, og hvor mange individer kan hjelpe til med å forsvare kolonien. Koloniene kan også fungere som et "delings-senter" for informasjon om hvor de beste matkildene finnes. De kan også være et enkelt resultat av begrensede hekkeplasser innenfor fødesøksområdet, noe som betyr at fuglene konsentreres på et lite areal.

MYGGSVERMENE I THULE

I Thule-området finnes mer enn halvparten av den samlede grønlandske polarlomvibestanden, og noen av landets største ærfuglkolonier. Her er det også store kolonier av krykkjer og havhest, samt andre sjøfuglarter som teist, alke og lunde. Men ingen annen fugleart kjennetegner Thule-området bedre enn alkekongen. Denne svart-hvite, 150 gram tunge fuglen forekommer her i større mengder enn noe annet sted i verden. Når du seiler gjennom store flokker med alkekonger, er det som om havet lever. Alkekongens føde utgjøres nesten eksklusivt av to arter vannlopper. I koloniene opptrer alkekongene i så store mengder at de tette fugleflokkene leder tanken til myggsvermer en varm sommerdag. Det er en umulig oppgave å telle alle alkekongene, men ekstrapolering av hekketetthetene tyder på at mellom 30 og 70 millioner par er realistisk, hvilket gjør alkekongen til den mest tallrike sjøfuglen i verden.

Forklaringen på Thule-områdets rike fugleliv ligger i forekomsten av "Nordvandet". Dette er en såkalt *polynya*, hvor det i de tidlige sommermånedene skjer en sann eksplosjon av liv. Det starter som en oppblomstring i små kiselalger, som forplanter seg opp gjennom næringskjeden. Denne overfloden av føde danner fundamentet for de rike fuglebestandene i Thule-området.

FOTOPROSJEKTET COLONY

Jeg har besøkt Thule-områdets sjøfuglkolonier flere ganger gjennom de siste 20 årene og finner fenomenet koloniynglende fugler dypt fascinerende både som fotograf og biolog. Det er en kontrastfylt opplevelse å reise i timevis – noen ganger i dagevis – nesten uten å møte biologisk liv, for så plutselig å komme til en fuglekoloni hvor lyden, lukten og antall individer fullstendig overrumpler en! Å stå midt i en fuglekoloni er en 360 graders opplevelse, hvor alle sanser stimuleres, og etter min mening helt på høyde med et møte med en isbjørn eller en av de store hvalene, som ellers regnes for det ypperste du kan oppleve i den grønlandske natur. Som fotograf er det også fantastisk å oppholde seg i en fuglekoloni. Motivene finnes i overflod, men faktisk kan det til tider være vanskelig å vite hvor man skal rette kameraet sitt. De store mengdene med fugl virker forvirrende, og det kan være en utfordring å skille de enkelte individene – noe som også er intensjonen når et rovdyr jager i kolonien.

Mitt formål med bildene i fotoserien COLONY er å vise den rikdommen som finnes i det nordligste Grønland – en verden de færreste har mulighet for å oppleve. Bildene i serien er tatt når jeg har deltatt i biologisk feltarbeid. Da har jeg som regel tilbrakt lang tid på samme lokalitet, og dermed har jeg hatt tid og mulighet for å eksperimentere med kameraet – med noen annerledes naturbilder som resultat.

● Alkekongen veier kun 150 gram og finnes i Thule-området i sommermånedene. *Canon EOS-1D X, 70-200/2.8 på 200 mm, f/7,1, 1/200 sek, 320 ISO.*

● Teist med bytte. *Canon EOS-1D X, 300/2.8 + 1.4x konverter, f/5,6, 1/800 sek, 250 ISO.*

● Alkekonger i kolonien. *Canon EOS-1D Mark III, 300/2.8, f/5, 1/1250 sek, 400 ISO.*

● Sovende krykkjer over fuglefjellet. *Canon EOS-5D Mark II, 800/5.6, f/7,1, 1/800 sek, 1000 ISO.*

Fotoprosjekt

● Flokk av alkekonger over havis.
Canon EOS-1D X, 70-200/2.8 på 200 mm, f/13, 1/1600 sek, 320 ISO.

Fotoprosjekt

● Polarlomvier på steile klippehyller i kolonien. *Canon EOS-1D X, 70-200/2.8 på 70 mm, f/10, 1/500 sek, 800 ISO.*

F

CARSTEN EGEVANG, *er naturfotograf og biolog med spesiale i arktiske sjøfugler. Carsten er tilknyttet Grønlands Naturinstitut, hvor han arbeider med generell sjøfugløkologi, med spesielt fokus på artene rødnebbterne og alkekonge. Carsten er premiert i flere internasjonale fotokonkurranser, blant annet som kategorivinner i BBC's Wildlife Photographer of the Year (med bilde av alkekonger fra Grønland), og han har gitt ut flere fotobøker fra Grønland. Carsten ble dessuten kåret som "Årets danske naturfotograf 2011" og mottok Grønlands Selvstyres "Miljø- og Naturpris" i 2012. Se hele fotoserien COLONY på Carstens webside: www.carstenegevang.com*

● Polarlomvi på klippehylle i storm. *Canon EOS-1D X, 300/2.8, f/20, 0,5 sek, 50 ISO.*

● Polarlomvi - close-up. *Canon EOS-1 DX, 800/5.6 + 1.4x konverter, f/9, 1/500 sek, 1600 ISO.*